

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1984-1985**

25 OKTOBER 1984

Ontwerp van wet tot wijziging van de artikelen 1408 en 1409 van het Gerechtelijk Wetboek alsook artikel 476 van de wet van 18 april 1851 betreffende het faillissement, de bankbreuk en het uitstel van betaling

**VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
JUSTITIE UITGEBRACHT
DOOR DE HEER PEDE**

Inleiding door de verslaggever

Dit ontwerp dat werd overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers strekt tot wijziging van de artikelen 1408 en 1409 van het Gerechtelijk Wetboek, alsook van artikel 476 van de wet van 18 april 1851 betreffende het faillissement, de bankbreuk en het uitstel van betaling.

Het ontwerp bevat 3 artikelen.

In artikel 1 wordt het artikel 1408 volledig herschreven. Daarbij worden de zaken opgesomd waar geen beslag mag worden op gelegd (buiten de zaken die door bijzondere wetten niet vatbaar voor beslag worden verklaard). Dit nieuwe artikel brengt twee wijzigingen aan het thans nog bestaande.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heer Cooreman, voorzitter; de dames Delruelle-Ghobert, De Pauw-Deveken, L. Gillet, de heer Goossens, Mevr. Herman-Michielsens, de heren Lallemand, Pécriaux, Pouillet, Mevr. Remy-Oger, de heren Reynders, Vandezande, Van In, Van Rompaey, Verbist, Weckx en Pedé, verslaggever.

Plaatsvervangers : de heren Gijls en Sondag.

R. A 13002**Zie :****Gedr. St. van de Senaat :**

671 (1983-1984) : N° 1 : Ontwerp van wet overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1984-1985**

25 OCTOBRE 1984

Projet de loi modifiant les articles 1408 et 1409 du Code judiciaire ainsi que l'article 476 de la loi du 18 avril 1851 sur les faillites, banqueroutes et sursis

**RAPPORT
FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR M. PEDE**

Exposé introductif du rapporteur

Le présent projet, transmis par la Chambre des Représentants, tend à modifier les articles 1408 et 1409 du Code judiciaire ainsi que l'article 476 de la loi du 18 avril 1851 sur les faillites, banqueroutes et sursis.

Le projet comporte 3 articles.

L'article 1er propose une rédaction nouvelle de l'article 1408. Il énumère les choses qui ne peuvent faire l'objet d'une saisie (en plus de celles qui sont déclarées insaisissables par des lois particulières). Ce nouvel article apporte deux modifications aux dispositions existantes. En premier lieu, il con-

Ont participé aux travaux de la Commission :

Membres effectifs : M. Cooreman, président; Mmes Delruelle-Ghobert, De Pauw-Deveken, L. Gillet, M. Goossens, Mme Herman-Michielsens, MM. Lallemand, Pécriaux, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Reynders, Vandezande, Van In, Van Rompaey, Verbist, Weckx et Pedé, rapporteur.

Membres suppléants : MM. Gijls et Sondag.

R. A 13002**Voit :****Document du Sénat :**

671 (1983-1984) : N° 1 : Projet de loi transmis par la Chambre des Représentants.

In de eerste plaats worden de goederen zuiver opgesomd, rekening gehouden met de nieuwe levensomstandigheden. Ten tweede worden de boeken en andere voorwerpen die noodzakelijk zijn voor de studie, de beroepsopleiding of het beroep verhoogd tot een waarde van 15 000 frank, in plaats van 10 000 frank zoals nu is bepaald.

In artikel twee wordt artikel 1409 gewijzigd.

Enerzijds worden de bedragen uitgerekend ter uitvoering van een arbeidsovereenkomst, een leerovereenkomst, een statuut, een abonnement, alsmede die welke worden uitgekeerd aan personen die tegen loon onder het gezag van een ander persoon arbeid verrichten buiten een arbeidsovereenkomst voor een hoger gedeelte dan nu, per kalendermaand onbeperkt overgedragen of in beslag genomen. Ook de bedragen waarop voor 2/5 respectievelijk 1/5 kan beslag gelegd of overgedragen worden, zijn door dit ontwerp eveneens verhoogd. Anderzijds wordt eveneens de indexatieprocedure van die bedragen gewijzigd. In ditzelfde artikel 2 wordt de indexatie op basis van het aanvangsindexcijfer van de maand november 1982 ieder jaar aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van de maand aangepast en bekend gemaakt binnen de eerste vijftien dagen van de maand december van elk jaar, in het *Belgisch Staatsblad*.

De nieuwe bedragen worden van kracht vanaf 1 januari van het jaar volgend op hun aanpassing.

Dit nieuwe systeem van indexaanpassing wordt voortaan een jaarlijkse verplichting, daar waar volgens de huidige wetgeving de verhoging van die bedragen een mogelijkheid was die slechts om de twee jaar kon plaatsvinden, na advies van de Nationale Arbeidsraad.

De verslaggever laat hierbij opmerken dat hij benaderd werd door enerzijds de federatie van O.C.M.W.-raadsleden en anderzijds door leden van de Beroepsvereniging van het Krediet.

De O.C.M.W. zijn voorstanders van deze nieuwe vorm van jaarlijkse aanpassing omdat er mag worden voorzien dat daardoor de O.C.M.W.-tussenkomen zullen verminderen. Vanwege de kredietinstellingen is er de vrees dat de automatische jaarlijkse aanpassing vlugger zal gaan dan het netto-salaris waardoor de waarborg voor de kredietinstellingen zal verminderen. Deze instellingen zullen verplicht worden hun risicopremie te verhogen en/of hogere waarborgen te eisen.

Artikel 3 heeft tot doel het artikel 476 van de wet van 18 april 1851 op het faillissement, de bankbreuk en het uitsstel van betaling te vervangen door een nieuwe bepaling.

Deze wijziging houdt in dat uitgesloten zijn uit het actief van het faillissement, de goederen bedoeld in artikel 1408 van het Gerechtelijk Wetboek en de bedragen, sommen en uitkeringen die de gefailleerde ontvangt sinds de faillietverklaring voor zover zij krachtens de artikelen 1409 tot 1412 van het Gerechtelijk Wetboek of krachtens bijzondere wetten niet voor beslag vatbaar zijn. Deze uitsluiting zou van rechtswege geschieden zonder beslissing van de curator daartoe gemachtigd door de rechter-commissaris.

tient une simple énumération des objets, compte tenu des conditions de vie nouvelles. En second lieu, il porte de 10 000 à 15 000 francs la valeur des livres et autres objets nécessaires à la poursuite des études, de la formation professionnelle ou de la profession.

L'article 2 modifie l'article 1409.

D'une part, les sommes payées en exécution d'un contrat de louage de travail, d'un contrat d'apprentissage, d'un statut, d'un abonnement, ainsi que celles payées aux personnes qui, autrement qu'en vertu d'un contrat de louage de travail, fournissent contre rémunération des prestations de travail sous l'autorité d'une autre personne, peuvent être cédées ou saisies sans limitation pour une partie qui, par mois civil, dépasse un montant plus élevé que celui actuellement d'application. Le projet relève également les sommes qui peuvent être cédées ou saisies à concurrence de 2/5 ou de 1/5. D'autre part, la procédure d'indexation de ces sommes est modifiée, elle aussi. Le même article 2 dispose que l'indexation établie sur la base de l'indice de départ du mois de novembre 1982 sera adaptée chaque année à l'indice des prix à la consommation du mois de novembre et publiée au *Moniteur belge* dans les quinze premiers jours du mois de décembre de chaque année.

Les nouveaux montants entrent en vigueur le 1er janvier de l'année suivant celle de leur adaptation.

Le nouveau système d'indexation devra désormais être appliqué chaque année, alors que, selon la législation actuelle, l'augmentation de ces montants était une possibilité qui ne pouvait s'appliquer que tous les deux ans et sur l'avis du Conseil national du Travail.

Le rapporteur informe la Commission qu'il a été approché par la fédération des conseillers de C.P.A.S., d'une part, et par des membres de l'Union professionnelle du crédit, d'autre part.

Les C.P.A.S. sont partisans de cette nouvelle forme d'adaptation annuelle parce qu'on peut en escompter une réduction de leurs interventions. Par contre, les institutions de crédit craignent que l'adaptation annuelle automatique ne progresse plus rapidement que les salaires nets, ce qui réduira la consistance de leur garantie. Elles se verront dès lors dans l'obligation de majorer leurs primes de risques et/ou d'exiger des garanties plus importantes.

Quant à l'article 3, il tend à remplacer par une disposition nouvelle l'article 476 de la loi du 18 avril 1851 sur les faillites, banqueroutes et sursis.

Cette modification aboutit à exclure de l'actif de la faillite les biens visés à l'article 1408 du Code judiciaire ainsi que les montants, sommes et paiements que le failli recueille à partir de la déclaration de faillite, pour autant qu'ils soient insaisissables en vertu des articles 1409 à 1412 du Code judiciaire ou en vertu de lois particulières. Cette exclusion serait de droit et ne requerrait donc pas de décision du curateur, dûment autorisé à cet effet par le juge-commissaire.

Algemene bespreking

De voorzitter doet opmerken dat er naast het ontwerp van de regering er over dezelfde materie ook een voorstel van wet werd ingediend door de heer Van Rompaey c.s. (St. Sen. 63 - nr. 1) dat prioritair zou moeten worden behandeld ingevolge de datum van indiening.

De indiener van het voorstel stemt er mee in dat het ontwerp van wet als basis van discussie wordt genomen en dat hij zijn zienswijze bij middel van twee amendementen bij het ontwerp zal indienen.

Daar niemand het woord vraagt bij de algemene bespreking wordt onmiddellijk overgegaan tot de artikelsgewijze bespreking.

Artikel 1

Bij artikel 1 dient een lid een amendement in om bij 2° de volgende zinsnede te schrappen : « tot een waarde van vijftienduizend frank op het tijdstip van het beslag en naar keuze van de beslagene ».

Volgens de indiener is het niet logisch boeken en andere voorwerpen die noodzakelijk zijn voor de studie of de beroepsopleiding of het beroep in waarde te beperken, omdat deze waarde van geval tot geval aanzienlijk kan verschillen.

Dit amendement wordt aangenomen met 4 stemmen tegen 2, bij 6 onthoudingen.

Bij artikel 1 werd een volgend amendement ingediend om aan dit artikel een 6° toe te voegen dat luidt als volgt : « Op hogergenoemde zaken kan echter wel beslag worden gelegd voor de betaling van bedragen verschuldigd aan fabrikant of verkoper ervan of aan diegene die heeft geleend om ze te vervaardigen, te herstellen of te kopen. »

De indiener is de mening toegedaan dat het voorrecht van de verkopers moet beschermd worden. Het zou immers kunnen gebeuren dat een beslagene meubels of andere in dit artikel opgesomde goederen heeft aangekocht die niet betaald werden. Andere leden vrezen dat dit voorbehoud in de praktijk heel wat moeilijkheden zal meebrengen.

Het amendement werd ter stemming gelegd en aangenomen met 4 stemmen tegen 2, bij 6 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 1 wordt aangenomen met 4 stemmen bij 8 onthoudingen.

Artikel 2

Een lid dient een amendement in om de volledige tekst van het 4° in dit artikel te schrappen en zodoende de huidige tekst van artikel 1409, vierde en vijfde lid, van het Gerechtelijk Wetboek te behouden.

Discussion générale

Le président fait observer qu'en plus du projet du gouvernement, une proposition de loi traitant de la même matière a été déposée par M. Van Rompaey et consorts (Doc. Sénat 63 - n° 1); cette proposition devrait être examinée en priorité en raison de la date de son dépôt.

L'auteur de la proposition accepte que le projet de loi serve de base de discussion et il défendra son point de vue en déposant deux amendements au projet.

Comme personne ne demande la parole lors de la discussion générale, il est directement procédé à la discussion des articles.

Article 1er

A l'article 1er, un membre dépose un amendement visant à supprimer le membre de phrase suivant au 2° : « jusqu'à la valeur de 15 000 francs au moment de la saisie, et au choix du saisi ».

Selon l'auteur, il n'est pas logique de limiter la valeur des livres et autres objets nécessaires à la poursuite des études ou à la formation professionnelle ou à l'exercice de la profession, parce que cette valeur peut varier sensiblement d'un cas à l'autre.

Cet amendement est adopté par 4 voix contre 2 et 6 abstentions.

A l'article 1er, est proposé un autre amendement visant à compléter cet article par un 6° rédigé comme suit : « Toutefois, les objets précités restent saisissables pour paiement des sommes dues à leur fabricant ou vendeur ou à celui qui aura prêté pour les acheter, fabriquer ou réparer. »

L'auteur estime qu'il faut protéger le privilège des vendeurs. Il se pourrait en effet qu'un saisi ait acheté des meubles ou d'autres biens énumérés à cet article sans les avoir payés. D'autres membres craignent que cette réserve donne lieu à de nombreuses difficultés dans la pratique.

Mis au voix, l'amendement est adopté par 4 voix contre 2 et 6 abstentions.

L'article 1er ainsi amendé est adopté par 4 voix et 8 abstentions.

Article 2

Un membre propose un amendement visant à supprimer le 4° de cet article et à maintenir le texte actuel de l'article 1409, alinéas 4 et 5, du Code judiciaire.

Als motivering wordt de door de verslaggever aangehaalde argumenten van de kredietverlenende instellingen aangenomen en verkiest de indiener van het amendement de huidige tekst te behouden.

Dit amendement wordt aangenomen met 7 stemmen bij 5 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 2 wordt aangenomen met 7 stemmen bij 5 onthoudingen.

Artikel 3

Artikel 3 gaf geen aanleiding tot discussie. Dit artikel wordt eenparig aangenomen door de 12 aanwezige leden.

Het geamendeerde ontwerp van wet wordt aangenomen met 6 stemmen bij 6 onthoudingen.

Het verslag wordt eenparig goedgekeurd met eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

De Verslaggever,
J. PEDE.

De Voorzitter,
E. COOREMAN.

L'auteur reprend comme justification les arguments des organismes de crédit avancés par le rapporteur et déclare préférer le maintien du texte actuel.

Cet amendement est adopté par 7 voix et 5 abstentions.

L'article 2 ainsi amendé est adopté par 7 voix et 5 abstentions.

Article 3

L'article 3 n'a donné lieu à aucune discussion. Cet article est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Le projet de loi amendé a été adopté par 6 voix et 6 abstentions.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 12 membres présents.

Le Rapporteur,
J. PEDE.

Le Président,
E. COOREMAN.

TEKST AANGENOMEN
DOOR DE COMMISSIE

ARTIKEL 1

Artikel 1408 van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Artikel 1408. — Behalve op zaken, niet vatbaar voor beslag verklaard door bijzondere wetten, mag ook geen beslag worden gelegd :

1° op het nodige bed en beddegoed van de beslagene en van zijn gezin, de kleren en het linnengoed volstrekt noodzakelijk voor hun persoonlijk gebruik alsmede de meubels nodig om deze in op te bergen, de toestellen die noodzakelijk zijn voor de verwarming van de gezinswoning, de tafel en de stoelen die voor de familie een gemeenschappelijke maaltijd mogelijk maken, alsook het vaatwerk en huishoudgerei dat volstrekt noodzakelijk is voor het gezin, een meubel om het vaatwerk en huishoudgerei in onder te brengen, de voorwerpen van de kinderen die onder hetzelfde dak wonen, de voorwerpen noodzakelijk voor de minder-valide gezinsleden, de voorwerpen en produkten die noodzakelijk zijn voor de lichaamsverzorging, een en ander met uitsluiting van de luxe-meubelen en luxeartikelen;

2° op de boeken en andere voorwerpen die noodzakelijk zijn voor de studie of de beroepsopleiding, alsook de boeken, werktuigen en gereedschappen die de beslagene volstrekt nodig heeft voor zijn beroep;

3° op de voorwerpen die dienen voor de uitoefening van de eredienst;

4° op de levensmiddelen en brandstof die de beslagene en zijn gezin voor een maand nodig hebben;

5° op een koe, of drie schapen, of twee geiten, naar keuze van de beslagene, met het stro, voeder en graan, nodig voor het strooisel en de voeding van dat vee gedurende een maand;

6° op hogergenoemde zaken kan echter wel beslag worden gelegd voor de betaling van bedragen verschuldigd aan fabrikant of verkoper ervan of aan diegene die heeft geleend om ze te vervaardigen, te herstellen of te kopen. »

ART. 2

In artikel 1409 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 16 juni 1978, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in het eerste lid wordt het getal « 25 000 » vervangen door het getal « 30 000 ».

2° in het tweede lid worden de getallen « 18 000 », « 25 000 », « 13 000 » en « 18 000 » respectievelijk vervan-

TEXTE ADOPTE
PAR LA COMMISSION

ARTICLE 1er

L'article 1408 du Code judiciaire est remplacé par la disposition suivante :

« Article 1408. — Ne peuvent être saisis, outre choses déclarées insaisissables par des lois particulières :

1° le coucher nécessaire du saisi et de sa famille, les vêtements et le linge indispensable à leur propre usage, ainsi que les meubles nécessaires pour les abriter, les appareils nécessaires au chauffage du logement familial, les table et chaises permettant à la famille de prendre les repas en commun ainsi que la vaisselle et les ustensiles de ménage indispensables à la famille, un meuble pour ranger la vaisselle et les ustensiles de ménage, les objets d'enfants qui habitent sous le même toit, les objets nécessaires aux membres handicapés de la famille, les objets et produits nécessaires aux soins corporels, le tout à l'exclusion des meubles et objets de luxe;

2° les livres et autres objets nécessaires à la poursuite des études ou à la formation professionnelle, ainsi que les livres, machines et instruments indispensables à la profession du saisi;

3° les objets servant à l'exercice du culte;

4° les aliments et combustibles nécessaires au saisi et à sa famille pendant un mois;

5° une vache, ou trois brebis, ou deux chèvres, au choix du saisi, avec les pailles, fourrages et grains nécessaires pour la litière et la nourriture desdits animaux pendant un mois;

6° toutefois, les objets précités restent saisissables pour paiement des sommes dues à leur fabricant ou vendeur ou à celui qui aura prêté pour les acheter, fabriquer ou réparer. »

ART. 2

Dans l'article 1409 du même Code, modifié par la loi du 16 juin 1978, sont apportées les modifications suivantes :

1° au premier alinéa, le nombre « 25 000 » est remplacé par le nombre « 30 000 ».

2° au deuxième alinéa, les nombres « 18 000 », « 25 000 », « 13 000 » et « 18 000 » sont remplacés res-

gen door de getallen « 23 000 », « 30 000 », « 19 000 » en « 23 000 ».

3° in het derde lid wordt het getal « 13 000 » vervangen door het getal « 19 000 ».

ART. 3

Artikel 476 van de wet van 18 april 1851 op het faillissement, de bankreuk en het uitstel van betaling, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Artikel 476. — § 1. De goederen bedoeld in artikel 1408 van het Gerechtelijk Wetboek worden uit het actief van het faillissement gesloten en blijven onder het beheer en ter beschikking van de gefailleerde.

§ 2. Worden eveneens uitgesloten uit het actief van het faillissement, de bedragen, sommen en uitkeringen die de gefailleerde ontvangt sinds de faillietverklaring voor zover zij krachtens de artikelen 1409 tot 1412 van het Gerechtelijk Wetboek of krachtens bijzondere wetten niet voor beslag vatbaar zijn.

§ 3. De gefailleerde kan bovendien voor zichzelf en zijn gezin levensonderhoud verkrijgen, te bepalen door de rechtbank, op voorstel van de curatoren en op verslag van de rechter-commissaris.

§ 4. De curatoren maken een staat op van de in de §§ 1 en 3 bedoelde goederen. »

pectivement par les nombres « 23 000 », « 30 000 », « 19 000 » et « 23 000 ».

3° au troisième alinéa, le nombre « 13 000 » est remplacé par le nombre « 19 000 ».

ART. 3

L'article 476 de la loi du 18 avril 1851 sur les faillites, banqueroutes et sursis est remplacé par la disposition suivante :

« Article 476. — § 1er. Les biens visés à l'article 1408 du Code judiciaire sont exclus de l'actif de la faillite; le failli en conserve la disposition ainsi que l'administration.

§ 2. Sont également exclus de l'actif de la faillite, les montants, sommes et paiements que le failli recueille à partir de la déclaration de faillite, pour autant qu'ils soient insaisissables en vertu des articles 1409 à 1412 du Code judiciaire ou en vertu de lois particulières.

§ 3. Le failli pourra, en outre, obtenir pour lui et sa famille des secours alimentaires qui seront fixés par le tribunal, sur la proposition des curateurs et le rapport du juge-commissaire.

§ 4. Les curateurs rédigeront un état des biens visés aux §§ 1er et 3. »